

Kolja 7 – První výslech

Když uloží chlapce do postele, usedne ke stolu a vezme do ruky obálku. Prohlídne ji zepředu a zezadu. Potěžká ji. Potom najde místo, kde je chlopeň špatně přilepená, a vstrčí tam ukazovák. Trhnutím, jehož ostrého zvuku se až lekne, dopis otevře.

A s tím trhnutím se prudce otevrou dveře do čekárny v budově Státní bezpečnosti a objeví se v nich usměvavý pětatřicátník s knírkem. Podá Loukovi ruku a představí se:

„Pokorný. Vy budete pan Louka, že jo?“

„Ano,“ řekne Louka a všimne si, že oči pana Pokorného překvapeně spočinuly na Koljovi.

„Vy jste vzal s sebou...“

„Nemá ho kdo hlídat,“ vysvětlí pan Louka.

„Aha,“ pohladí si referent prstem knírek, „ale u výslechu těžko může...“

Soudružko!“ zavolá Pokorný do kukaně na vrátnou. „My vám tu necháme dítě.“

„To ne. On není zvyklý na cizí. To on by hrozně řval,“ varuje Louka.

Kolja, jako by rozuměl, se pevně chytí Loukovy ruky.

„No jo, sakra,“ ošije se Pokorný. „Vy jste u nás nikdy nebyl?“

„Ne.“

„To nám nemůžete dělat, tohleto, s dítětem... Tak pojd'te voba, no. Co s vámi.“

Pokorný vyhledá na svém svazku klíčů klíč od výtahu, otevře ho a trojice nastoupí do malé kabiny.

„To tady ještě nebylo, řeknu vám,“ kroutí nad tím Pokorný hlavou, dívá se na Kolju.

„Vy nemáte děti?“ osmělí se Louka.

„Mám, ale neberu je s sebou do práce. Možná Jitka by se o něj mohla zatím...“ napadne Pokorného, když výtah zastaví.

Chodbou, kde Pokorný pozdraví dva své kolegy „čest“ a jednoho „ahoj“, dojdou k mřížím s brankou. Pokorný vzhledá na svém svazku jiný klíč a otevře ji. Dozickým klíčem pak odemkne dveře své kanceláře.

Je tu strohý nábytek s dýhou ze světlého dubu. Za malým stolkem pro psací stůl sedí asi dvacetiletá dívka. Právě dojedla kremroli a sáhla do přihrádky pro průklepový papír, aby si do něj otřela lepkavé prsty.

„Dobrý den,“ pozdraví ji František.

Písařka tomu nevěnuje pozornost, protože se právě strefuje zmuchlaným papírem do koše.

„Jitko, budete se muset postarat o toho malýho. Jděte s ním třeba vedle ke Kopeckýmu. On tam není,“ požádá ji Pokorný.

Jitku tento nezvyklý úkol nijak nenadchne.

Otevře dveře na chodbu a řekne Koljovi:

„Tak pojd'!“

Kolja se drží Loukovy ruky a ustrašeně ke svému otčímovi vzhledne.

„Jdi s tetou. Bude si s tebou hrát,“ postrčí ho Pokorný.

Ale jakmile se ho dotkne, dá se chlapec do breku, který sílí a zvyšuje tón jako spuštěná siréna.

„Ten nepude,“ řekne František. „Bojí se cizích lidí.“

„Kolik mu, prosím vás, je? Diví se Pokorný.

„Pět,“ řekne Louka. „Ale on stejně nerozumí česky. Je to Rus. Takže tady snad může být, ne? Kdybyste tu měli kus papíru a tužku, on by si kreslil.“

Pokorný bezmocně vzdychne a gestem dá Jitce pokyn, aby požadované potřeby vydala. Kolja je s papírem a tužkou usazen ke stolku u dveří.

„Barevný byste neměla? On má rád pastelky,“ troufne si polohlasně Louka, ale písarka na to nijak nereaguje. Buď je hluchá, nebo blbá.

Pokorný se posadí za svůj stůl, pokyne Loukovi, aby si sedl proti němu, k pravé ruce položí své klíče a zapálí si cigaretu. Nahlédne do hubené složky lejster, pokývá pobaveně hlavou, pak ji zvedne a docela hezky se na Louku usměje:

„Tak vy jste se nám oženil, pane Louka!“

„Ano,“ přizná František.

„A co to, co to? Nikdy před tím jste do toho neměl chuť, zapřísáhl jste starej mládenec, a v pětapadesáti najednou lup ho...“

Louka pokrčí rameny: „Tak to nějak přišlo. Člověk zblbne. Na starý kolena.“

„No, ona je hezká, to jo,“ prohlíží si Pokorný Naděždinu fotografii. „Mladá... To se člověk zamiluje raz dva asi.“

„No právě,“ souhlasí Louka. Příjemný tón výslechu ho trochu mate.

„Jak vy jste se vlastně seznámili, pane Louka?“

„V restauraci,“ je Louka na tuto otázku připraven.

„Která restaurace to byla?“

„Malostranská kavárna to byla. Seděla tam u stolku, jinde nebylo místo, tak jsem přised. Slovo dalo slovo...“

„Vy umíte dobře rusky?“

„Právě že ne. Akorát co si tak člověk ze školy pamatuje.“

Louka si všimne, že deska vyšetřovatelova stolu je na několika místech sežehnuta hnědými skvrnami od hořících cigaret. Teď spadla z popelníku další a dělá tam nový puchýř.

„Cigareta,“ upozorní na to vyšetřovaný.

„Chcete? Zapalte si,“ nabídne mu Pokorný krabičku.

„Ne. Že vám spadla.“

„No jo, to je furt,“ zdusí ji referent a zapálí si jinou.

K Loukovi přistoupí Kolja a ukazuje mu, co nakreslil.

Je to samozřejmě hrob s křížem. Ale hned vedle je pozitivnější kresba: violoncello.

„Hezký,“ schválí to František.

V sousední kanceláři sedí řídkovlasý muž s brýlemi bez obrouček. Stříhá si nehty a naslouchá hovoru z reproduktoru.

„Ukažte,“ slyšíme hlas kapitána Pokorného. „Dobře kreslí kluk. Ty housle...“

„To je violoncello. Má tady bodec,“ opraví ho Loukův hlas.

„No jo. To housle nemají. To by se houslista probod,“ zachechtá se v reproduktoru Pokorný.

Novotný se nad úrovní výslechu nesouhlasně ušklíbne.

„Já mám taky pětiletýho kluka, ale takhle by to nenamaloval teda,“ slyšíme Pokorného.

„Jak se jmenuje?“ slyšíme Louku.

„Radek. Po manželce.“

„Manželka je Radek?“ žasne Louka.

„Manželka je Radka.“

To už je na Novotného moc. Je to druhý nasazený hráč, který čeká, až první nasazený občana oklame svou vlídností.

Pak vběhne na kurt on a nečekaně tvrdými údery ukolébaného soupeře zdrtí. Kapitán Novotný vypne zhnuseně reproduktor, odkašle si, aby měl při nástupu znělý hlas, sebere ze stolu svazek klíčů a jde na věc.

„Čest. Tak jak?“ řekne ve dveřích Pokorného kanceláře.

„To je kapitán Novotný, pane Louka,“ představí ho Pokorný.

Louka vstane, snad aby přichozímu podal ruku, ale Novotný hodí své klíče na Pokorného stůl, postaví se k oknu, aby předvolaný koukal proti světlu, a rovnou na něj uhodí:

„Poslechněte, milej zlatej, vy máte na svý příbuzný nákej špatnej vliv, ne? Bratr vám emigroval, žena vám emigrovala... Co?“

Louka pokrčí rameny.

„Vy jste spolu po tý svatbě moc nežili, v tý vaší věži, co? Nikdo ji tam aspoň neviděl.“

„Pár dní jsme spolu žili, to jo, ale my jsme si nerozuměli. Ona rusky, já česky...“ zkusí na něj Louka svou pohádku.

„Toho jste si před svatbou nevšim zřejmě, že neumí česky.“

„Všim, ale tam byly i jiný věci, v čem jsme se neshodli. Furt větrala například, jak byla z tý Sibíře zvyklá na zimy... Tak jsme si řekli, že budem bydlet každěj zvlášť,“ blekotá Louka.

„No. Tak srandiček bylo dost a teď budeme klopit,“ řekne Novotný nečekaně ostře a sebere ze stolu své klíče.

„Kolik jsi za tu šaškárnu dostal?!“

František se lekne. Pohlédne mimoděk na kapitána Pokorného, který s ním tak slušně zacházel, jako by se ho měl proti tomu hulvátovi zastat. Ale hodný kapitán nejeví chuť.

„Zatím jsme si netykali,“ ohradí se tedy sám, což zlého kapitána nadzdvihne:

„My si netykáme, milej zlatej. Já ti tykám. To je rozdíl. Poněvadž muklům já tykám. A ty budeš sedět. Na něco jsem se tě ptal.“

Kolja vycítil, že nový člověk je na Louku zlý. Zanechá kreslení a posadí se Františkovi na klín, aby ho chránil.

„Soudružko, nemůžete to dítě někam...?!“ obrátí se Novotný na písáčku.

„Nejde to, Vlastíku. Už jsme to zkoušeli,“ vmísí se Pokorný.

„Kde jste vzal peníze na toho trabanta?“ přejde zlý kapitán zase na vykání.

Zvedne ze stolu své klíče a pohazuje si cinkajícím svazkem v pravidelných intervalech, jako by odměřoval čas.

„Něco jsem si naspořil a něco půjčil,“ odpoví Louka bez váhání, neboť je na tuto otázku připraven.

„Od koho?!“

„Od kolegy Pařízka a od pana Brože.“

„Svěřila se vám Biljukovová, že hodlá emigrovat?“ Kolja zaslechne matčino jméno a tázavě vzhledne k Loukovi.

„Ne. To mě zaskočilo.“

„A že vám tu nechala svoje dítě, to vás taky zaskočilo, co?“

„To taky,“ přizná Louka.

„Co s ním hodláte dělat?“ ukáže Novotný bradou na Kolju.

„Nevím. Asi si ho nechám. Jednou jsem ho vyženiil...“

„Heleďte, milej zlatej. Ta svatba, to byl fingáč jak vrata,“ řekne Novotný. „A ty pohádky o starým kozlovi, kterej se zamiloval, si povídejte někomu jinýmu. A než budete do lochu, nemyslete si, že budete hrát ve filharmónii. Leda na funusech si zafidláte. To my už se postaráme.“

Pokorný, který je zřejmě lépe informován, napíše něco na papír a podsune to Novotnému. My si to s ním přečteme:

HRAJE POUZE V KREMATORIU

„Soudruh kapitán se zlobí právem, pane Louka,“ překlene pauzu hodný kapitán Pokorný. „Vy byste z toho možná vyšel se zdravou kůží, kdybyste nám pěkně po chlapsku řekl, jak to bylo, kdo svatbu zprostředkoval, za jaký úplatek jste to udělal, prostě po chlapsku.“

„No, my se rozhodně nevidíme naposledy. Vy si o tom doma popřemejšlíte, a možná, že než si vás znovu pozveme, vy přijdete sám, ta možnost tady je,“ řekne Novotný a pohlédne na hodinky. Asi má něco důležitějšího.

„Tak to sepíšeme, soudružko,“ obrátí se Novotný na písarčku, která právě zívá.

„Předvolaný Louka František vypovídá, že...“

Psací stroj se rozhrká a my už zaplat'pámbu kancelář, kde bylo předvolanému tak horko, opustíme.